

TULBI 12 KINNISTULE PLANEERITAVA VEEMAHUTI MÕJUPIIRKONDA JÄÄVATE KINNISTUTE ESINDAJATE ARVAMUS

Tartu Linnavalitsusele

Tulbi 12 kinnistule rajatav veemahuti

09. detsember 2020

Fortum Tartu AS poolt kavandatav veemahuti ehitamine Tulbi 12 kinnistule Maarjamõisa haigla, lasteaia, alajaamade ja eramute vahelisele alale on kohalikud elanikud pannud tõsiselt muretsema piirkonna turvalisuse pärast. Kavandatava veemahuti ümbruses elab, töötab, käib lasteaia, viibib ravil ja kasutab Maarjamõisa parklat/parkimismaja igapäevaselt märkimisväärselt suur hulk inimesi. Alajaamast sõltub kogu piirkonna elektrivarustus.

Kaugjahutus kui uue põlvkonna tehnoloogia on oma rohelisuse ja säästlikkuse mõttes väga tervitatav, aga rajatava mahuti kõrguse ja ohutuse tõttu nõuab sobivale asukohale väga põhjaliku mõjuhinna läbiviimist. Esiteks ei ole Fortumi tutvustuspäeval kõlanud plaan ehitada 35 m kõrgune veemahuti kooskõlas hea ehitustavaga, mille alusel arvestatakse kõrguse piirmäära seadmisel ümberkaudse hoonestuse kõrgusega. Seda kavandatava rajatise puhul tehtud ei ole ning seetõttu muudab ta oma domineeriva kõrguse tõttu kogu Maarjamõisa piirkonna miljöö tööstusrajoonile omaseks. Fortumi esindaja on öelnud, et antud lahendus on kõige efektiivsem ning maapindade kõrguste vahede tõttu ei saa palju madalamat ehitada. Seetõttu tasuks tõsiselt kaaluda nii mastaapsele veemahutile sobivama asukoha leidmist. Alternatiivina võib kaaluda vahepumpplate või plaatsoojusvahetite kaasabil tunduvalt madalama mahuti ehitamist.

Teiseks ja kõige suuremaks murekohaks on veemahuti ohutus. Maailmas on mitmeid näiteid, kus planeeritavale analoogne veemahuti on purunenud ning sellega kaasnev veehulk toonud kaasa (elu)ohtlikke olukordi ja suurt kahju ümbritsevale keskkonnale. Kui läheduses on olnud hooned, siis need on kas tugevalt kannatada saanud või osaliselt hävinenud (alajaama purunemisel elekter vees). Rääkimata olukorrast, kui inimesed peaksid mahuti purunemisel läheduses viibima. Võimalust, et inimesi võib olla läheduses, on palju. Tegemist on pigem elava, tiheda liiklusega piirkonnaga nii Maarjamõisa haigla, parkla ja –maja, lasteaia, Tartu Ülikooli hoonete ning kohalike elanike tõttu, kus lapsed (sh jalutavad lasteaiarühmad, Veeriku kooli klassid) jt inimesi liigub katlamaja ümbruses pidevalt. Arvame, et inimkond võiks olla piisavalt tark, et ohtlikke olukordi ennetada ning tagada maksimaalne ohutus elanikele ja kõigile ümbruses asuvatele inimestele. Kuna siseriiklik seadusandlus ei ole Eestis veel jõudnud selleni, et lahtiste veemahutite ohutusele kehtivaid nõudeid ja, mis kõige olulisem, järelevalvet, kõikehõlmavalt reguleerida, siis puudub meil igasugune õiguskindlus ja võimalus oma õiguste kaitseks järelevalveasutustelt piisavaid ohutusala seid tagatise saada ning seetõttu ei saa me oma nõusolekut turvalisuse ohtuseadmisele anda.

Kolmandaks, arvestades Fortumi plaane minna 10 aasta jooksul üle taastuenergiale ja arvestades selleks vajaminevat ruumi (nt tuulepark või päikesepaneelid) või korralikku juurdepääsuteede võrku (freesturvas või hakkepuu) ning nende ladustamisvajadust (sh

isesüttimisohu vältimine), siis kas ei oleks juba kohe mõistlik tulevikku ja tervikut silmas pidades otsida katlamajale tiheasustusest ja kriitilisest infrastruktuurist eemal asuv krunt?

Toome siinkohal välja ka asjaolu, et paljude elanike krundid, haigla autopark ja kliinikumi köögi- ja tööruumid asuvad Tulbi 12 krundist madalamal ning juhaks kui midagi juhtub, on vaja ennetada ka olukorda, kus vabanenud vesi ei voolaks ega jääks ümbritsevate hoonete sisse ja ümber.

Antud mahuti täielikuks ohutuseks oleks vajalik ümber veemahuti ehitada kaitseehitis. Piisava kõrguse ning mahutavusega ala, mis tagaks mahuti lekkimisel ja/või purunemisel läheduses liiklevate inimeste, kohalike elanike ning nende varade ja muude lähedalasuvate kinnistute ohutuse. Kaitseehitise saaks toetada väljastpoolt näiteks muldvalliga, mille saab eduliselt varjata rohelusega/loodusega: muru, hekk, leht- või okaspuud vms.

Võimalusel paigutada veemahuti (võimalikult) maa alla või rajada mujale, kus saab rakendada suuremat ohuala. Kahjuks leidub maailmast mitmeid õnnetusjuhtumeid ning järjest enam on vaja arvestada ka võimaliku terrorismiohuga. Kui aga mahuti paigaldada maa alla, siis pole vaja ohutuse peale nii palju ressursi panna, ümbruskond oleks inim- ja loodussõbralikum, esteetiliselt kaunim ilma lähipiirkonna väärtust vähendamata. Kui mahuti ehitatakse linnaelanike poolt väljapakutud ohutustingimusi täitmata, jääb paratamatult mulje, et Fortum ja Tartu linn seavad raha nimel ümbritsevad liiklejad, kohalikud elanikud koos nende vara jt lähedalasuvate kinnistutega ohtu.

Kohalike elanikena tunnustame Fortumi ja Tartu linna kavatsusi teha Tartu elukeskkond rohelisemaks ning ressursisäästlikumaks. Samuti Fortumi püüdlusi ning koostöövalmidust kaasata huvirühmad veemahuti ehitusele juba algetapis. Panustame jätkuvale positiivsele ning konstruktiivsele koostööle ning leidkem üheskoos lahendus, mis rahuldab osapoolte vajadusi ja huve ning toob tulevikus Tartule parima elukeskkonna auhinna BEST LIVING ENVIRONMENT AWARD koju!

Näiteid õnnetusjuhtumitest maailmas:

1. <https://www.aripaev.ee/uudised/1999/01/11/kutusemahuti-vasis>
2. <https://www.sunshinecoastdaily.com.au/videos/water-tank-collapse-sunshine-coast-university-hosp/32740/>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=3aQpxd0QcZw>
4. <https://www.freepressjournal.in/bhopal/tank-collapse-7-dead-probe-ordered>
5. <https://newschannel20.com/news/local/water-tank-collapses-at-adm>
6. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Taking_Photo_Of_Collapsed_Water_Tower.jpg
7. <https://reuters.screenocean.com/record/1127382>

Arvamusele alla kirjutanud kohalikud elanikud: (kokku 76 alkirja, mis asuvad eraldiseisval PDF failil).